

Paweł Helis

Wiceprezes

Stowarzyszenia Nasz Wspólny Śląski Dom

www.nwsd.pl

Śląsk i Ślązacy

Opracowano

w odpowiedzi na pytania

Word Silesian Congress

Rybnik, dnia 21 grudnia 2021 r.

W związku z zaproszeniem na wywiady w ramach WSC Interview with leader T. stosownie do otrzymanych pytań udzielam odpowiedzi.

Jednocześnie informuję, że na większość pytań można znaleźć rozszerzone informacje na stronie internetowej Stowarzyszenia Nasz Wspólny Śląski Dom www.nwsd.pl

1.1.1. Opowiedz o osobie jako człowieku, dziecku, działaczu pro-śląskim, prezesie NWŚD. / Od kiedy pamiętasz aż do dnia dzisiejszego /.

Urodziłem się w powiecie mikołowskim (Orzesze). Dzieciństwo miałem podobne do większości dzieci górnośląskich z tego okresu czasu. Ponad połowę życia spędziłem w Rybniku i nigdy nie opuszczałem na dłużej rodzinnej ziemi. Z tego powodu wyjątkowo dobrze znam wszelkie problemy regionu. Całe pracowite życie poświęciłem pracy zawodowej, rodzinie i działalności społecznej. Jestem żonaty mam dwóch dorosłych synów . Przebieg pracy zawodowej charakteryzował się ciągłym awansem od ślusarza poprzez różne stanowiska, aż do funkcji zastępcy głównego inżyniera do spraw produkcji w PKiM S.A. „Carboautomatyka” w Tychach oraz głównego energetyka w PRE-PW „ELROW” w Rybniku. Przez ponad trzydzieści lat kierowałem zespołami pracowniczymi.

W uznaniu zasług dla rozwoju górnictwa węglowego wyróżniony zostałem poprzez nadanie mi stopnia - dyrektor górniczy III stopnia. W 2021 r. otrzymałem Złotą Odznaką Honorową Zasługi Dla Województwa Śląskiego.

Pracując zdobywałem wykształcenie wyższe na Politechnice Śląskiej w Gliwicach, uzyskując ocenę ogólną dobry oraz obroniłem pracę inżynierską z wynikiem bardzo dobry.

1.2 Kiedy poczułeś, że rodzi się Twoja silna tożsamość Śląska?

Silna tożsamość Śląska rodziła się, a ściślej wzmacniała się w miarę dorastania. W szkole podstawowej razem z rówieśnikami doświadczałem ciągłych wytyków większości nauczycieli w związku z używaniem przez nas języka śląskiego. Nie miałem trudności w nauce, ale sposób mówienia miał wpływ na oceny nie tylko z języka polskiego. Chociaż dorośli zgodnie ze swoimi zasadami nie mówili przy dzieciach o zasadniczych sprawach życiowych to jednak docierały do mnie różnorodne informacje na temat powstań śląskich, czasów wojennych, tragedii górnośląskiej i represyjnych działań nowych władz reżimowych.

Przez węzłową stację kolejową Orzesze, skąd odchodziły pociągi w pięciu kierunkach – Rybnik i dalej Wodzisław- Chałupki lub Racibórz; Żory – Pawłowice i dalej Cieszyn lub Jastrzębie Zdrój / Moszczenica/; Tychy; Zabrze Makoszowy przewalało się mnóstwo ludzi. Rozpoczął się na początku lat pięćdziesiątych rozwój Rybnickiego Okręgu Węglowego. Najpierw rozbudowywano „stare” przedwojenne kopalnie wchodzące w skład Rybnickiego Zjednoczenia PW co pociągało konieczność sprowadzenia do pracy kilku tysięcy pracowników. Potem w miarę wzrostu potrzeb krajowych i eksportu oraz wysokiej opłacalności ekonomicznej wydobywania węgla

przystąpiono do budowy „nowych” kopalń, począwszy od KWK - 1 Maja w Wilchwach, dalej kopalnie jastrzębskie na kopalniach ZMP /Żory/, Krupiński, Morcinek skończywszy. Utkwiły mi najmocniej w pamięci pierwsze lata napływu siły roboczej z zewnątrz. Byli to ludzie wybiedzeni, z mizernymi tobołkami, ale często z poczuciem wyższości w stosunku do tubylców. Niektórzy z nich /wcale nie margines/ dawali pokaz swojego warcholstwa w restauracji stacyjnej.

Były to swoiste moje uniwersytety, które utwierdzały mnie w przekonaniu, że w pierwszej kolejności jestem Górnślązakiem. Szkoła średnia wbrew swoim założeniom programowym nie pozbawiła mnie przekonania. Zgodnie z hasłem ludzi wśród których żyłem „nie daj się ogłupić, masz swój rozum „ starałem się poszerzyć wiedzę z zakresu tak zwanych białych plam w historii.

1.3. Czy był taki konkretny moment?

Z powyższych informacji wynika, że nie było takiego konkretnego momentu. W zasadzie dopiero poprzedni Powszechny Spis Ludności i możliwość wpisania narodowości śląskiej oraz używania języka śląskiego umożliwiło zadeklarowanie swoich preferencji. Z autopsji wiem, że wielu ludzi miało z tego powodu wiele do myślenia.

2.1 Jaką tematyką zajmuje się NWŚD?

Statutowe cele NWŚD wiążą się z pomyślnością wszystkich ludzi. My jesteśmy nastawieni na bieżące i stałe pozytywistyczne działania. Pozorowana aktywność oderwana od potrzeb ludzkich jest nam obca.

Nazwa Stowarzyszenia "Nasz Wspólny Śląski Dom" oraz jego logo: dom trzymany w objęciach dłoni, podkreśla z czym się utożsamiamy.

Z stopnia realizacji zadań statutowych oraz dokumentów, które stworzyliśmy, udowodniliśmy, że służyć wszystkim ludziom. Obce są nam wszelkie koniunkturalne podziały ludności Śląska, Jesteśmy za integracją społeczeństwa.

Oznacza to, że bezpardonowo zwalczaliśmy, ukrytych czy jawnych zwolenników stosowania na Śląsku maksymy "dziel i rządź". Nasze pozytywistyczne działania spotykają się z manipulowaną krytyką w środkach masowego przekazu inspirowaną przez egoistycznych "działaczy" wywodzących się z różnych kręgów.

Na początku szczególnie nagłośniono sprawę dokonania zmian w pierwotnym projekcie statutu Stowarzyszenia, które miały nas zdyskredytować w kręgach ludzi zainteresowanych wstąpieniem do Stowarzyszenia. W rzeczywistości dokonano jedynie istotnej zmiany słów "naród śląski" na "lud śląski" co było bezwzględnie konieczne dla rejestracji w Sądzie.

Należy nadmienić, że wśród mediów szlachetny wyjątek stanowiły Rybnickie "Nowiny", które w kilku artykułach na nasze usilne prośby rzetelnie informowały czytelników o stanie faktycznym. Deklarujemy, że z obranej drogi służenia społeczności, zwłaszcza lokalnej nie zejdziemy. Mieliśmy nadzieję, że władze wszystkich szczebli coraz bardziej realizować będą swoje przywództwo służebne.

Powtarzaliśmy niemal przy każdej okazji , że "Tyle będziemy warci na ile będziemy zwarci". Nie możemy dopuścić do tego, aby nasza działalność była przemilczana lub przedstawiana w fałszywym świetle.

W naszych szeregach są osoby, które przez wiele lat doświadczały prób upokorzeń i obrzydliwych pomówień mających ich zdyskredytować, a przez to wyeliminować ze społecznej działalności.

Wszystkich tym osobom, a zwłaszcza koledze ś.p. Rudolfowi Kołodziejczykowi należy składać wyrazy uznania za ich bezinteresowność oraz prawość i niezłomność w aktywnej działalności.

W minionym okresie, wybrane działania Stowarzyszenia dotyczyły:

1. Wielokierunkowe i różnorodne działania w sprawie przyznania działkowcom działek na własność - kilkanaście pism interwencyjnych do Sejmu, zainteresowanych władz oraz bezpośrednio do działkowców. Postulatów wraz ze sposobem ich załatwienia było wiele i sprowadzały się do sprawiedliwego nadania użytkowanej ziemi po preferencyjnych cenach lub poprzez zasiedzenie.
2. Współpraca przy opracowaniu „Górnictwo węgla kamiennego, wczoraj, dziś i jutro”, które zawierało program naprawczy dla górnictwa węglowego. W pracach redakcyjnych uczestniczyli wysokiej klasy specjaliści z różnych dziedzin, wywodzący się ze seniorów kopalń rybnickich. Pozytywnie ocenione opracowanie zostało opublikowane w renomowanych „Wspólnych sprawach” biuletynie Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa.
3. Usilne działania na rzecz przywrócenia emerytom górniczym i wdowom po nich , prawa do deputatu węglowego w naturze, a później wliczenia równowartości tego deputatu do podstawy wysokości świadczenia emerytalno-rentowego.
4. Działania na rzecz zgodnego współżycia wszystkich grup etnicznych, w tym poprzez takie dokumenty jak:
  - 1/ list otwarty do arcybiskupa W. Skworca i Redaktora Naczelnego Gościa Niedzielnego,
  - 2/ Volksdeutsche – zanim wypowiesz to słowo jako przeciwnik Ślązaków przeczytaj.
5. „Muzeum Śląskie, nasza duma i troska”, gdzie odniesiono się do niektórych artykułów prasowych na temat Muzeum oraz zawarto wnioski i postulaty zmian ekspozycji wystawienniczej.
6. Opracowano obszerny dokument po tytule „Naprawić Polskę można i trzeba „dotyczący zmiany niedemokratycznej ordynacji wyborczej. Opracowanie to przesłano do Sejmu, Senatu, władz partyjnych, władz wojewódzkich, wielu stowarzyszeń oraz mediów.
7. Aktywnego uczestnictwa w wyborach samorządowych i do Parlamentu krajowego oraz Unii Europejskiej, w tym:
  - 1/ zgłoszenie Komitetu Wyborczego Wyborców Kochających Śląsk – dwa razy,
  - 2/ zgłoszenie w wyborach lokalnych do Rady Miasta Rybnika, Komitetu Wyborczego Nasz Wspólny Śląski Dom,
  - 3/ uczestnictwo w wyborach samorządowych do Sejmiku województwa śląskiego,

- 4/ kandydowanie do Senatu RP, Prezesa Stowarzyszenia P. Helisa z dużym sukcesem w postaci uzyskania w pierwszym kandydowaniu ponad 17 tysięcy głosów, a w drugim około 24 tysiące .
8. Wieloletnie, prowadzone na bieżąco działania na rzecz poprawy pasażerskiej komunikacji kolejowej, zarówno w aspekcie podróżowania na terenie województwa, kraju i państw Unii Europejskiej.
Komisja Transportu Parlamentu Europejskiego z uznaniem wyraziła się o naszych opracowaniach.
9. Interwencje w sprawach obywateli zarówno członków jak i sympatyków Stowarzyszenia NWSA.
10. Czynny i inspirujący udział w posiedzeniach Rady Górnośląskiej. Na niemal każde zebranie dostarczano konkretne materiały celem poparcia lub wykorzystania we własnej działalności – zazwyczaj bez pożądanego odzewu.
11. Wyważone , pełne argumentów wpisy na forach internetowych.
12. Interwencja w sprawie zawyżonych cen wody dla ludności zaopatrywanych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Rybniku.

Całokształt działań Stowarzyszenia Nasz Wspólny Śląski Dom znajduje się na portalu internetowym www.nwsd.pl oraz Facebooku naszego Stowarzyszenia.

2.2 Jak powstała organizacja ?

Grono społeczników od dziesiątków lat starających się o pozytywistyczne działania na rzecz pomyślności mieszkańców Śląska w ramach istniejących stowarzyszeń i innych organizacji stwierdziło, że istnieje znaczny zakres spraw, które nie są rozwiązywane w sposób satysfakcjonujący.

Wniosek ten wynikał z analizy działalności na Śląsku stowarzyszeń gdzie brak jest zdecydowanych lub pozorowane są działania na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców. W rezultacie podjęto działania związane z powołaniem stowarzyszenia nastawionego na pro śląskie działania, które objęłyby maksymalną liczbę mieszkańców Śląska .Trwająca blisko rok procedura sądowa zakończyła się pomyślnie w dniu 31 maja 2012 roku, kiedy to dokonano wpisu Stowarzyszenia "Nasz Wspólny Śląski Dom" do Krajowego Rejestru Sądowego.

Siłą sprawczą tych dokonań był Komitet Założycielski liczący 16 osób z czego ponad połowa to bezinteresowni społecznicy przez dziesięciolecia pokrywający koszty swoich działań z budżetów rodzinnych. Żaden z założycieli nie otrzymywał wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji społecznych.

Nikomiu w uznaniu obywatelskiej postawy nie zaproponowano pracy w urzędach państwowych lub innym miejscu pracy.

W gronie założycieli: sześć osób legitymuje się wyższym wykształceniem /5 technicznym, 1 ekonomicznym/; mamy autorów książek: D. Jerczyński /Historia narodu śląskiego, Śląski ruch narodowy i inne/: A. Rocznik /Słownik polsko - śląski i inne; R. Kołodziejczyk i P. Helis/ Naród śląski broszura, „Pisanie na Berdyczów”

broszura, wydane w formie książki *Materiały na VII Kongres Ruchu Autonomii Śląska*; A. Draga / *Meandry śląskiej niedoli* /.

Wymienione osoby są jednocześnie autorami niezliczonej liczby pism, artykułów prasowych o zdecydowanym pro śląskim i obywatelskim charakterze oraz różnej tematyce (najczęściej pisanych pod pseudonimami).

Siedem osób czyli niemal połowa żyła w ramach małżeństw polsko - śląskich, czy jak kto woli śląsko-polskich. Były to zgodliwe małżeństwa o długim stażu małżeńskim żyjące w naszym wspólnym śląskim domu.

2.3 Jakie są plany na przyszłość ?

Obecnie tworzymy nową jakość współpracy z jak największą liczbą organizacji i ludzi , władzami oraz mediami. Ze swej strony deklarujemy poparcie dla wszelkich przedsięwzięć władz służących ogółowi mieszkańców.

Jesteśmy skłonni podjąć pozytywistyczne działania , które władza lokalna nie może firmować ze względu na poprawność polityczną w odniesieniu do partii do których należą. W praktyce oznacza to kontynuowanie minionej działalności z dostosowaniem do bieżących potrzeb.

3.1 W jakich projektach jeszcze uczestniczysz poza NWŚD ?

Aktywnie popieram osobiście i z gronem sympatyków wszelkie formy pro śląskich działań inspirowanych przez Radę Górnośląską , Komitet Śląskich Organizacji oraz indywidualnie przez organizacje wchodzące w ich składy.

Z gronem przyjaciół:

- wsparliśmy akcję zbierania podpisów pod obywatelski projekt ustawy o prawnym uznaniu narodu śląskiego, a języka śląskiego jako regionalnego,
- popieraliśmy wszelkie przedsięwzięcia dotyczące Tragedii Górnośląskiej, w tym jako nieliczni trwaliśmy przy S.p. R. Kołodziejczyk w jego batalii na rzecz rehabilitacji i zadośćuczynienia dla osób / ich potomków/ wywiezionych do Sowietów

3.2. Słyszałem o działaniu w RAŚ, polityce na poziomie samorządowym i centralnym ...

Jeśli chodzi o RAŚ to :

- członkostwo w stowarzyszeniu RAŚ zaowocowało ponad dziesięcioletnią pracą we władzach Ruchu Autonomii Śląska, gdzie byłem: Sekretarzem Zarządu Głównego, Członkiem Rady Naczelnej, przewodniczącym Koła w Rybniku,
- pomimo negatywnych zaszłości dotyczących Ruchu... zwłaszcza po VII Kongresie w 2011 roku emocjonalnie jestem z nim dalej związany i realizuję pierwotny jego program w ramach założonego Stowarzyszenia Nasz Wspólny Śląski Dom, którego jestem współzałożycielem i członkiem władz od początku istnienia.

- Praca zawodowa i społeczna pozwoliła mi dogłębnie poznać realia życia społeczeństwa, zwłaszcza w województwie śląskim co zostało zweryfikowane przez mnóstwo osób, które namawiały mnie do udziału w wyborach parlamentarnych i samorządowych,
- Tworzyłem komitety Wyborcze Wyborców Kochających Śląsk i prowadziłem kilka kampanii wyborczych głównie w oparciu o własne fundusze ,Dzięki względnym sukcesom jak na uwarunkowania, świadom znacznego poparcia społecznego udzielonego mi w kampaniach wyborczych jak i w głosowaniach /w ostatnich wyborach do Senatu RP uzyskałem około 24 000 głosów / utrwalona jest moja wola pracy dla Śląska do ostatniego tchu. Wzorem dla mnie jest tutaj Rudolf Kołodziejczyk, który w ostatnich dniach życia współtworzył opracowanie Ruch Autonomii Śląska - przemilczane rocznice.
- Wsparcie w wyborach na Prezydenta Miasta Rybnika, jako kandydata R. Kołodziejczyka z KW RAŚ / któremu władze naczelne tej organizacji nie udzieliły żadnej pomocy/ zaowocowało dobrym miejscem i wyprzedzeniem kandydata Lewicy,
- W wyborach uzupełniających do Senatu RP zmobilizowałem pokaźne siły wolontariuszy, które znacząco wpłynęły na wynik głosowania. Popierana kandydatka Grażyna Kohut / matka Łukasza / pokonała J. Korwina Mikke, który odradzał jej start w wyborach z powodu braku poparcia !

4.1. Jak skutecznie promować Śląsk ?

Brak skutecznego promowania Śląska jest zjawiskiem trwałym w horyzoncie kilkudziesięciu lat. Uwarunkowane to jest brakiem dostępu do środków społecznego przekazu. Przyczyny główne tego zjawiska to posiadanie tylko garstki przedstawicieli w organach władzy Unii Europejskiej, Polski i Sejmików Wojewódzkich oraz mizerne środki finansowe w dyspozycji pro śląskich organizacji. Od czasu zmiany ordynacji wyborczej, która umożliwiła transformację ustrojową niezwykle trudnym przedsięwzięciem jest uzyskanie mandatu parlamentarnego.

To samo odnosi się do wyborów samorządowych szczebla wojewódzkiego. Stałe wnioski o zmianę tej ordynacji na bardziej demokratyczną są zbywane milczeniem przez główne partie polityczne oraz przez organizacje pozarządowe mieniące się prośląskimi.

Transformacja ustrojowa, a zwłaszcza towarzyszące jej zawłaszczanie majątku narodowego odbywało się generalnie bez udziału Ślązaków. W ręce prywatne trafił majątek wspólny za 10 – 15 procent jego rynkowej wartości.

Dotyczyło to również zdobywania władzy i dużego majątku osobistego w wyniku korupcji i kolesiostwa.

Skutecznie promować Śląsk można będzie po mało prawdopodobnym procesie zdobywania w większym zakresie władzy przez patriotów lokalnych, któremu towarzyszyć będzie uruchomienie produkcji nowoczesnych wyrobów oraz bardziej atrakcyjnych usług.

4.2 Jakie metody polecasz ?

Należy wykorzystać wszystkie instrumenty promocji, zwłaszcza akwizycje, bezpośredni marketing, Public Relations. W promocji należy wykorzystać: filmy reklamowe, prasę, radio, telewizję, internet, telefon, koncerty, kongresy, napisy na środkach transportu itp. Ze względu na mizerne środki finansowe szczególnie polecam wykorzystanie internetu - Facebooka, poczty elektronicznej. Możliwości połączonych sił organizacji wchodzących w skład Rady Górnośląskiej, Komitetu Organizacji Śląskich oraz innych służących sprawiedliwości i prawdzie są znaczne – niestety obecnie za mało wykorzystane.

Wiadomo, że Śląska Sztama jest Śląską Tamą blokującą rozprzestrzeniania się pożądaných dla mieszkańców Śląska informacji. Poczesne miejsce powinna zająć aktywna postawa sympatyków w propagowaniu treści na rzecz godności i sprawiedliwości dla Śląska. Propaganda ta może być ustna lub poprzez roznoszenie ulotek. Dobre co do treści oraz formy ulotki są potężną i w miarę tanią formą promocji.

5. Skąd tyle podziałów na Śląsku ?

Podziały na Śląsku mają różny rodowód i występowały stale na przestrzeni wieków.

W szczególności: władcy dzielili /niekiedy poszerzali/ swoje księstwa; ruchy religijne, w tym reformacja dokonała podziału na katolików oraz protestantów, odmienne interesy miała szlachta oraz mieszczaństwo itp. Niestety Śląska było zdecydowane postawienie problemu określenia narodowości Polak – Niemiec i preferencji państwowej w czasie plebiscytu, przy jednoczesnej marginalizacji narodowości śląskiej i wyeliminowaniu możliwości utworzenia neutralnej Republiki Górnośląskiej. Podziały za sprawą władzy nasiliły się w okresie międzywojennym, w czasie okupacji i trwają w różnym nasileniu przez cały okres powojenny.

Niestety sprzyjają temu sami Ślązacy. Przykładem utworzenie dwóch partii dla około 100 tysięcznego elektoratu wyborczego.

6. Czy wolisz na Śląsku tzw.model irlandzki z językiem śląskim w miejsce polskiego, czy może model szwajcarski z wieloma językami polski, niemiecki, czeski i śląski ?

Jest rzeczą oczywistą, że na Śląsku zawsze obowiązywał urzędowy język państwa /cesarstwa/ dla którego dawniej poprzez lenno ziemia ta należała. W użyciu był więc język niemiecki, czeski oraz w znacznym stopniu łacina.

Ewentualny zamiar wprowadzenie na Górnym Śląsku, jako obowiązkowego języka śląskiego w miejsce polskiego jest oczywistą mrzonką i trzeba go zdecydowanie odrzucić. Grupa mniejszościowa ludności szacowana na 20 procent ogółu mieszkańców nie może chociażby w imię demokracji i przyzwoitości narzucić większości swój język. Na domiar złego język ten jest w bardzo szybkim tempie unicestwiany. Żłudne są nadzieje na renesans tego prawnie nie uznawanego języka. Nie udało się wykonać takich podstawowych przedsięwzięć jak: bezdyskusyjne zakończenie kodyfikacji tego języka, wydania pełnego słownika śląsko-polskiego lub polsko - śląskiego, wprowadzenia go do powszechnego nauczania itd. itp.

Należy zdecydowanie dążyć, aby bogaty i piękny język śląski był w powszechnym użyciu poprzez stworzenie stosownych sprzyjających temu uwarunkowań. Stały rozwój tego języka lub chociażby spowolnienie stopnia jego marginalizacji wymaga uznania go prawnie za język regionalny. Sprzyjać należy działaniom na rzecz umiejętności posługiwania się przez Ślązaków w sposób poprawny językami: polskim, śląskim, niemieckim, czeskim i innymi.

7. Jak sprawić by nie było tak, że niemieccy Ślązacy uznają głównie historie 1800-1945, czescy Ślązacy tylko przed 1800 rokiem, a polscy Ślązacy tylko po 1919 roku. Jak zamazać te różnice postrzegania historii.

Historia jest nauką, czyli świadomym działaniem na rzecz poznania i opisanie minionej, uogólnionej rzeczywistości. Prawdziwy opis zdarzeń, które miały miejsce na Śląsku jest udziałem naukowców. Czasookresy historyczne mają drugorzędne znaczenie. Postrzeganie historii poprzez subiektywne odczucia narodowościowe, a tym bardziej przez będących częścią śląskiego narodu ludzi, w istocie czujących się Niemcami, Czechami, Polakami jest propagandą historyczną.

Zamazywanie różnic w postrzeganiu historii jest trudne lub wręcz niemożliwe w dobie obecnych nacjonalizmów. Pisanie historii pod kątem wykazywania racji państwowych jest odejściem od podstawowego zadania człowieka na ziemi, to jest dania świadectwa prawdzie. Oznacza to, że trzeba dać pierwszeństwo nakazowi biblijnemu niż różnym spaczonym poglądom, mających pożywkę w tak zwanej poprawności politycznej.

8. Czy Ślązakiem może być każdy, kto tego pragnie, czy tylko osoby mające Śląskie korzenie?

Oczywiście, że każdy może zostać Ślązakiem. Wprowadzanie nieprecyzyjnego pojęcia „Śląskie korzenie” służy wyłącznie bezproduktywnym dywagacjom i dzieleniu mieszkańców.

9. Kto jest Ślązakiem?

Odpowiedź na to pytanie zawiera poniższa treść pisma skierowanego do Komitetu Śląskich Organizacji w związku z jego działaniami związanymi ze Spisem powszechnym 2021. Niestety bez rozpowszechnienia, dlatego nieznacznie zmienioną wersję podaję poniżej.

„Tegoroczny jak i poprzedni spis powszechny wywołał zbędne polemiki co do istnienia narodowości śląskiej.

W broszurze *Naród Śląski* /patrz www.nwsd.pl/, której jestem współautorem; udowodniliśmy z R. Kołodziejczykiem poprzez przedstawienie argumentów nie do zakwestionowania - istnienie tego narodu.

Żyjemy w kraju, gdzie prawda przegrywa często z kłamstwem i manipulacją. Z tego powodu, na podstawie naszej broszury dokonaliśmy poniższej syntezy. Należy uznać za właściwe i propagować następujące twierdzenia: wystarczy osiągnięcie wieku 18 lat i zadeklarowanie zgodnie ze swoją wolą, przynależność do Narodu Śląskiego.

Decyzja wolnego człowieka nie może być kwestionowana i wymagać uzasadnienia.

Zadeklarowanie w spisie powszechnym przynależności do Narodu Śląskiego, może wynikać z różnych powodów zgodnych z własnym sumieniem, a więc wynikających z prawa naturalnego, które stawiać należy wyżej od spaconego wielokroć prawa ustanowionego przez ludzi

Do uwarunkowań najczęściej wymienianych - wystarczy jedno - , a wpływających na deklarację określenia się jako Ślązak / Ślązaczka / należą:

- mieszkam na Śląsku ,**
- przodek był Ślązakiem / nieistotne w którym pokoleniu /,**
- współmałżonek /współmałżonka jest Ślązakiem/ Ślązaczką,**
- urodziłem się na Śląsku,**
- mam własne , tylko sobie znane przyczyny / darzę ich sympatią, bycie nim nobilituje, sprzeciw budzi dotychczasowe prawne nie uznanie ich jako narodu lub co najmniej grupy etnicznej, itp.**

W poprzednim spisie definicja narodowości rozumiana była jako: „deklaratywna, oparta na subiektywnym odczuciu, indywidualna cecha każdego człowieka, wyrażającą jego związek emocjonalny, kulturowy lub związany z pochodzeniem rodziców, określonym narodem lub wspólnotą etniczną'.

Definicja ta wychodzi naprzeciw stwierdzeniom zawartym powyżej.

Dla przypomnienia, w tym historykom piszącym historię tendencyjne i wybiórczo, że społeczność międzynarodowa , a także Polacy uznawali już naród śląski i język śląski i tak:

- 1. Komisja Międzysojusznicza Rządząca i Plebiscytowa Górnego Śląska wydając paszporty, w pozycjach: narodowość wpisywała Górnoślązak, a język - śląski/ślonzacki. Przedstawiciele rządu polskiego działający przy tej Komisji akceptowali ten fakt i nie wnosili zastrzeżeń.**
- 2. Władze niemieckie III Rzeszy w początkowym okresie okupacji z przyczyn oczywistych, polegających na znajomości tematu, z góry przyjęły, że celowym jest, aby w istniejących uwarunkowaniach dla doraźnych celów, stwierdzić istnienie narodowości „Ślązak” oraz języka ojczystego „śląski”.**
- 3. Władze Czechosłowacji / Czech umożliwiły Ślązakom określenie swojej przynależności do Narodu Śląskiego. Misją powołanego Uniwersytetu Praskiego było kształcenie „czterech narodów” Czechów, Ślązaków, Bawarczyków, Sasów.**
- 4. Przez wszystkie wieki, wybitni Polacy potwierdzali ten fakt jednoznacznie. Przykładowo: Jan Długosz, Wincenty Kadłubek, Stanisław Łaski, Teodor Haase, Jan de Courtenay znawca języków słowiańskich, kandydat na Prezydenta w II RP.**

W ostatnim wystąpieniu w Parlamencie Europejskim, europoseł Łukasz Kohut postulował prawne uznanie narodu śląskiego i języka śląskiego. Spotkało się to z pozytywnym odbiorem obecnych na posiedzeniu..”

Chciałbym przytoczyć jeszcze poniższą informację D. Jerczyńskiego

„Wrocław - stolicą NARODU ŚLĄSKIEGO w tekście w języku staroczeskim z 1554. (Kozmograffia Česká : Praha 1554). Co na to ci, którzy bredzą, że naród śląski sobie wymyśliliśmy dopiero w XX w.?”

W literaturze na przestrzeni wieków uznawano wielokrotnie Ślązaków za ludzi mających świadomość własnej historycznej wspólnoty narodowej, którą wyrażali i chronili. Konieczność skrótowych odpowiedzi nie pozwala rozwinąć tematu z podaniem dodatkowych cytatów i źródeł.

10. *Co ze „Nowymi Ślązakami” z Dolnego Śląska, którzy nie są rdzenni, ale od 75 lat tam żyją, pracują i poznają Śląska historie?*

W potocznym języku, każdy kto urodził się lub mieszka w danej krainie geograficznej jest określanym wyrazem zapożyczonym z jej nazwy. W niniejszym wywodzie, odnoszącym się do określenia narodowości śląskiej, niezbędna jest osobista deklaracja stwierdzająca przynależność do tego narodu.

Miliony ludzi zadeklarowało w USA przynależność do narodu amerykańskiego po pobycie zdecydowanie mniejszym niż 75 lat i nikogo to nie dziwi. Trzy czwarte wieku to szmat czasu w którym mieści się życie trzech pokoleń, a dyskusyjnie i czwartego /przyjmując, że jedno pokolenie to 20 lat – pogląd też prezentowany w literaturze/.

W powyższym kontekście „Nowi Ślązacy” to Ślązacy. Niektórzy z nich utożsamiają się z historią Śląska za sprawą miejsca zamieszkania i pogodzenia się z istniejącą rzeczywistością. Adaptacja ta jest uzasadniona i nie powinna budzić emocji. Podobna sprawa jest udziałem niezliczonej ilości ludzi na całym świecie. Tak w ostatnich wiekach narodziło się wiele narodów w Ameryce Południowej – Brazylijczycy, Chilijczycy, Urugwajczycy ... itd .

11. *Jak pracować z ludźmi mieszkających w naszej stolicy Wrocławiu nad ich śląskim raczkującym regionalizmem ?*

Każda wzorowa praca odbywa się w duchu miłości bliźniego i wzajemnego szacunku. Wrocław był, jest i będzie prawdopodobnie przez najbliższe dziesięciolecia nominalną stolicą narodu śląskiego. Należy zakładać, że proces ściślejszego utożsamiania się ze Śląskiem i Ślązakami zarówno mieszkańców Wrocławia jak i całego Dolnego Śląska ulegnie przyspieszeniu. W minionych wiekach Wrocław, Nysa, Złotoryja , Legnica, Świdnica .... były miastami, gdzie zgodnie żyły i pracowały różne grupy etniczne. Napływ na Dolny Śląsk ludzi z wielu regionów Europy poszukujących godniejszego życia był duży. Nawiązywała się zazwyczaj życzliwa współpraca niezbędna do osiągnięcia sukcesu. W rezultacie dobrze rozwinięty Dolny Śląsk był perłą w koronie Habsburgów, a i później w czasach pruskich odgrywał również znaczącą rolę. Nawet kilka lat po II wojnie światowej wystawa „Ziem odzyskanych” we Wrocławiu wskazała na gospodarcze znaczenie tego regionu.

Na bazie tych zaszczości i współczesnych uwarunkowań społeczno – politycznych należy motywować rozwój „raczkującego regionalizmu”. Regionalizm na Dolnym Śląsku i we Wrocławiu jest faktem dostrzegalnym nawet dla postronnego obserwatora. Widocznym powszechnie tego objawem jest eksponowanie w czasie różnych uroczystości i imprez sportowych, wiekowego herbu zawierającego czarnego orła z białą przepaską. Orła tego mają na koszulkach zawodnicy różnych drużyn, chyba w stopniu większym niż odpowiednio ich koledzy z Górnego Śląska.

Odwieczne umiłowanie samorządności w księstwach śląskich znajduje odzwierciedlenie w aktualnej dążności do wzrostu stopnia samorządności na terenie całego Śląska.

12. Jedno najbardziej przykre doświadczenie, jako śląskiego działacza i pisarza /załamanie, miałeś dość/ i jedno najszcześniejsze /euforia, coś ważnego się udało/.

Najbardziej przykre zdarzenie to rozgłaszana informacja o skreśleniu mnie z listy członków Ruchu Autonomii Śląska oraz nagonka na mnie i R. Kołodziejczyka – założyciela Ruchu ... z legitymacją numer 1. Jeśli przyjmiemy, że skreślenie to nastąpiło, to towarzyszyło temu naruszenie wszelkich norm przyzwoitości, postanowień statutowych RAŚ, a także ogólnie obowiązujących przepisów prawnych. Cała bezprawna procedura skreślenia została szczegółowo opisana w dokumentach Koła RAŚ Rybnik wydanych w formie broszury pod tytułem „Pisma do władz RAŚ czyli „pisanie na Berdyczów”.

Nie złamało mnie to , ale wprost przeciwnie wzmocniło moją wolę kontynuowania działań na rzecz pomyślności mieszkańców Śląska. Jak wiadomo zainteresowanym było to przyczyną powstania stowarzyszenia Nasz Wspólny Śląski Dom i prowadzenia w nim dalszej działalności przez członków Zarządu Koła RAŚ Rybnik, w tym będących założycielami Ruchu ... !

13. UE a Śląsk, szansą czy zagrożeniem ?

Problemy Śląska są ściśle powiązane z Unią Europejską. Dlatego należy sobie uzmysłowić , jakie trendy rozwojowe sprzyjać będą naszemu regionowi. Trzeba mocno zaakcentować , że Europa w najbliższych latach potrzebuje więcej integracji.

W XX wieku Śląsk nie był w stanie zdziałać wiele na obronę swoich interesów, będąc ściśnięty między niemieckim mocarstwem, a walczącą o swój byt narodowy Polską oraz Czechosłowacją.

Europa jest dziś w podobnym położeniu — pomiędzy zwalczającymi się potęgami gospodarczymi i militarnymi USA i Chin. Dodatkowo zasadnicze problemy sprawiał ZSRR , a obecnie Rosja. Jest jeszcze marząca o powrocie do czasów swojej świetności Turcja, która dość niechętnie patrzy na poczynania Unii Europejskiej.

Wszystkie wyżej wymienione państwa w imię swoich partykularnych interesów, generalnie szkodzą Unii Europejskiej, a presja na Europę z tych kierunków będzie rosła. Wystąpi presja militarno - gospodarcza ze strony Rosji oraz presja ekonomiczna głównie ze strony Chin i USA .

Istota problemu polega na tym , że oddzielnie każde europejskie państwo narazi na szwank swoje interesy, niekiedy mając złudne przekonanie o dobrym partnerstwie z przeciwnikami UE.

Bardziej zintegrowana Europa będzie po prostu silniejsza - z korzyścią dla państw wchodzących w jej skład. Twierdzenie to jest negowane przez część polityków i to nie tylko w Polsce - bo osłabia ich władzę. W dobie globalizmu im więcej władzy będą miały organy UE tym łatwiej będzie im dbać o interesy Europejczyków.

Euroceptyczne kraje z oczywistych powodów osamotnione, mogą być jedynie pionkami w grze światowych potęg.

Dążność do głębszej integracja Europy napotykać będzie na szereg trudności stworzonych przez wymienione powyżej mocarstwa jak i za sprawą swoich pożytecznych idiotów. Jednak politycy, widzący swą misję w działaniach na rzecz wyborców, powinni zacząć silniej wspierać procesy integracyjne UE.

Walka o pomyślność Polski oraz Śląska toczy się dziś na bardzo wielu frontach. Zewnętrzne ośrodki decyzyjne mające wpływ na to co dzieje się w Polsce, a tym samym na Śląsku to nie tylko Bruksela , ale równie ważne władze państwowe oraz gospodarcze koncernów w USA, Chinach i Rosji.

Szansa silnego rozwoju Polski /Śląska/ wiąże się ściśle z potężną, zintegrowaną Europą zdolną dorównać gospodarczo i militarnie USA, Chinom i Rosji.

Silni i bogaci mogą żądać, słabi i biedni tylko prosić. Polska i Śląsk nie może być politycznym zlepkim partyjnych graczy, ciągnących każdy w swoją stronę osobistych interesów.

Już fakt samej przynależności do UE jest szansą na poprawę losu ludzi i to nie tylko za sprawą swobodnego podróżowania oraz pracy na jej obszarze.

Unia Europejska jest niekwestionowaną szansą dla Śląska . Daliśmy temu wyraz w wielu pismach do władz Unii Europejskiej. Niestety konkretne wnioski i propozycje tam zawarte, generalnie nie zostały pozytywnie załatwione. Przykładem niech będzie wniosek o umożliwienie swobodnego wjazdu taksówek na obszar pasa nadgranicznego i poprawa pasażerskiej komunikacji kolejowej zwłaszcza poprzez lepsze skomunikowanie pociągów.

Im bardziej zintegrowana UE tym większa szansa na poprawę jakości życia na Śląsku.

Z drugiej strony społeczeństwo śląskie również musi być lepiej zintegrowane. Daliśmy temu wyraz w Liście otwartym w sprawie dezintegracji społeczeństwa w metropolii katowickiej skierowanym do Arcybiskupa W. Skworca już w 2012 roku. Śląsk musi stworzyć nową jakość produkcji i usług , aby sprostać konkurencji .

14. Co myślisz o projekcie Europa Regionów / Bawaria, Tyrol, Śląsk, Wielkopolska, Morawy / zamiast Europy Państw Narodowych, takich jak Polska , Niemcy , Czechy ?

Europa Regionów lub Europa Państw Narodowych są alternatywnymi rozwiązaniami, pod warunkiem, że towarzyszyć im będą procesy integracyjne we wszystkich możliwych do zaakceptowania przez większość członków sferach: gospodarki, życia społecznego i obronności.

Ewentualne, nowe podstawowe uregulowania traktatowe powinny uwzględniać możliwości oddziaływania władz Unii w większym niż dotychczas stopniu bezpośrednio na regiony /odpowiednio: landy, departamenty , województwa .../ , a nawet utworzone już subregiony o ludności rzędu pół miliona mieszkańców.

15. Jak wyobrażacie sobie Śląsk za 30 lat w 2050 roku ?

Generalnie jako teren podupadły bez perspektyw zadawalającego rozwoju. Wobec ułomności i stałej zmienności planów, którego sztandarowym przykładem jest górnictwo węgla kamiennego, należy z dużą dozą krytycyzmu odnosić się do długoterminowych i strategicznych planów zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego. Prezentowane w nich działania na rzecz długotrwałego rozwoju, mają dużą dozę propagandy i chciejstwa.

Analiza uwarunkowań, a w szczególności szans i zagrożeń w aspekcie występującego w ostatnich dziesięcioleciach stałego spadku potencjału gospodarczego i nie rozwiązanych problemów stanu środowiska naturalnego / jednego z najgorszych wśród regionów Europy/ prowadzi do poniższych stwierdzeń:

- postępować będzie względne ubożenie społeczeństwa w odniesieniu zarówno do pozostałych regionów Polski jak i Unii Europejskiej, między innymi z tytułu bezrobocia,
- społeczeństwo będzie zdecydowanie starsze, a liczba mieszkańców województwa będzie spadać,
- degradacja środowiska naturalnego będzie trwać nadal, chociażby ze względu na dalsze oddziaływanie szkód górniczych,
- niska jakość substancji mieszkaniowych,
- niezadawalający stan infrastruktury kulturalnej, zdrowotnej i jakości kształcenia itp.,
- kontynuowane będą działania negatywne dla Śląska prowadzące do zaniku produkcji i usług, przy braku adekwatnych przedsięwzięć inwestycyjnych hamujących ten proces.

Z drugiej strony województwo posiada atuty wynikające z:

- geograficznego położenia i dobrze rozwiniętej sieci dróg /autostrady A1 oraz A4/ oraz szlaków kolejowych wschód - zachód oraz północ - południe;
- rozpoznawalnej pozytywnie marki regionu – Silesia,
- dalej pokaźnej infrastruktury przemysłowej i społecznej,
- szans na wzrost samorządności , gwarantującej wzrost efektywności ekonomicznej we wszystkich aspektach działalności.

O ostatecznym stanie Śląska w 2050 roku decydować będzie stopień wykorzystanie wszelakich szans rozwoju , w tym dotacji z Unii Europejskiej ; przy minimalizacji negatywnych uwarunkowań prowadzących do spadku jego roli .

Istotną przesłanką wpływającą na oblicze Śląska , będzie stopień aktywności obywatelskiej Ślązaków.

16. Powiedz na zakończenie najważniejsze przesłanie dla Ślązaków rozsianych po całym świecie.

Należy być bardziej obiektywnym i samokrytycznym. Kundlizm polski opisany przez wielkiego patriotę polskiego M. Wańkowicza należy przeanalizować pod kontem śląskiej rzeczywistości.

Eliminacja „ śląskiej du ...szowatości” to zadanie pierwszoplanowe.

Aby trwać, należy brać przykład z Żydów, którzy rozsiani od ponad 2 tysięcy lat po całym świecie zachowali tożsamość narodową. Ich gotowość do poświęceń na rzecz swojej Ojczyzny uwarunkowana jest: dobrze zorganizowana pracą organiczną,łożeniem pieniędzy przez bogatych dla zaspokojenia potrzeb ogółu rodaków, wzorową służbą wojskową połączoną z dbałością w wprowadzaniu na wyposażenie sił zbrojnych najwyższej klasy sprzętu, kształtowanie postaw patriotycznych itp. Powyższe jest oparte niezmiennie na wierze – judaizmie.

Wzorem do naśladowania mogą być Słowacy, którzy doszli do swojej państwowości po tysiącleciu życia pod obcym panowaniem. W przypadku Ślązaków nie chodzi o separatyzm lecz daleko posuniętą samorządność /autonomię/.

Jak stwierdziłem w broszurze „Naród Śląski' – kto oskarża Ślązaków o separatyzm, czyni to zapewne po uprzednim przyjęciu, że są oni idiotami /lub odwrotnie/.

Przykład Chinczyków najlepiej dowodzi, że u źródeł pomyślności danej społeczności decyduje - dobrze zorganizowana praca / pracowitość/ oraz oszczędność pozwalająca na finansowanie efektywnych ekonomicznie inwestycji biznesowych.

Przyjęcie poniższych siedmiu zasadniczych prawd Ślązaków powinno być przesłaniem i inspiracją do aktywnej pracy na rzecz Śląska.

1. Jesteśmy Ślązakami, zobowiązuje nas to do czynów szlachetnych.
2. Ziemia Śląska naszą Ojcowizną, dążyć będziemy do jej pomyślności .
3. Pozytywistyczna praca i głoszenie prawdy naszym obowiązkiem.
4. Ludzie dobrej woli oraz wszyscy mieszkańcy Śląska , są naszymi braćmi.
5. Ogrom dokonań naszych przodków, drogowskazem przyszłych działań.
6. Nie opuścimy Śląska skąd nasz Naród i Język swój zachowamy.
7. Tworzyć będziemy pozytywny wizerunek Śląska, jako krainy dojrzałej samorządności i aktywnych postaw obywatelskich.